

4.2.24 נאום בכנס בנושא רגולציה פיננסית, אוניברסיטת תל אביב,

הפיקוח על הבנקים במבט צופה עתיד, דני חחיאשילי, המפקח על הבנקים

בוקר טוב לכולם,

היום בכוונתי להציג את עיקרי האסטרטגיה הפיקוחית לשנים הבאות.

כפי שאתם יודעים, נכנסתי לתפקיד לפני כחצי שנה, וממש בתחילת התפקיד התחלנו בפיקוח על הבנקים לגבש ולעדכן את האסטרטגיה הפיקוחית לשנים הקרובות בהתאם להתפתחויות בשווקים בארץ ובעולם ובהתאם לתפיסת העולם שלי, אותה אפרוש בפניכם. אסטרטגיה זו, תנחה את עבודת הפיקוח על הבנקים בשנים שיבואו.

שלב מקדים לגיבוש של תפיסה פיקוחית ואסטרטגיה, כאמור, כולל שני מרכיבים עיקריים: הראשון, הבנה של התהליכים המשפיעים על האקו-סיסטם הפיננסי, ואפילו מעורבות ושותפות בעיצובו, והשני החזון והיעדים של הפיקוח על הבנקים במבט צופה פני עתיד.

האקו-סיסטם הפיננסי החדש יכול את העולם הפיננסי המסורתי. אם לפני מספר שנים הייתה שאלה לגבי יכולת השתלבותם של הבנקים בעולם הפיננסי החדש, הרי שהיום השאלה הזו פחות נשמעת, בעיקר מכיוון שהבנקים הוכיחו את ערכם בשני היבטים מרכזיים: האחד, היכולת לשמר את הקשר הישיר עם הלקוחות לטובת מתן שירותים פיננסיים, והשני, שהוא גם מסביר את ההיבט הראשון, הוא האמון שהלקוחות רוחשים לבנקים בעיקר בכל הקשור לשמירה על כספם, וזאת בין השאר על רקע תפקידם החשוב במשברים האחרונים – ראינו את התרומה שלהם ללקוחות ולמשק גם במלחמת חרבות ברזל וגם בקורונה קודם לכן – בעיקר תמיכה באשראי למשקי הבית ולעסקים ב"זמן אמת" על רקע איתנותם הפיננסית.

ועדיין, בעולם הפיננסי החדש יהיו גופים רבים נוספים שיתחרו בהגמוניה של הגופים הוותיקים. בישראל, וגם בעולם, החקיקה והרגולציה פתחה את השער לכניסתם של גופים חדשים, כמו בנקים דיגיטליים, נותני שירותי אשראי ונותני שירותי תשלום. הפיקוח על הבנקים, כשותף ומשפיע על קביעת המדיניות, בהחלט רוצה לראות את הגופים האלו מצליחים להתבסס במערכת הפיננסית בישראל. גופים אלו יביאו להגברת הערך ללקוחות, הן בחדשנות שהם מביאים איתם, לא רק לעצמם אלא גם למערכת המסורתית, והן בתחרות שהם יכולים ליצור.

לצד אלו, יש גופים שנכנסים לפעילות במערכת הפיננסית, ללא חקיקה תומכת, בעיקר בשל יכולת טכנולוגית שהם מביאים. פינטקים שונים הצליחו לייצר חדשנות במגוון תחומי פעילות, החל מעולמות התשלומים, עובר בעולמות של מודלים לדירוגי אשראי, ביטוח, ייעוץ השקעות, וכלה בעולמות של הכר את הלקוח וציות להוראות רגולציה. גם הביג-טקים נמצאים בעולם הפיננסי כדי להישאר. הם כבר שחקן משמעותי בעולמות התשלומים, והכניסה שלהם לעולמות הפיננסיים, גם אם מתנהלת באיטיות, הינה בעלת פוטנציאל להפוך למשמעותית בשיווי המשקל החדש שיווצר. ולבסוף, עולם הקריפטו, למרות התנודתיות שלו, עדיין נושם ובעט ומתוכו מתפתחים גם עולמות חדשים נוספים, כמו מטבעות יציבים, סוקניציה ואפילו CBDC, שיכולים להיות חלק משמעותי בעולם הפיננסי החדש.

הטכנולוגיה, או יותר נכון השינויים הטכנולוגיים, אינם נחלת הגופים החדשים בלבד, אלא נחלתם של כלל הגופים הפעילים במערכת הפיננסית. אלו למדו להשתמש בה לטובת פיתוח הפעילות שלהם

ולהשאת ערך ללקוחותיהם. אם זה שימוש באוטומציה של תהליכים, בזיהוי ביומטרי או במחשוב ענן. אולם, אין ספק, שקפיצת הדרך הגדולה עוד לפנינו. בין אם באמצעות טכנולוגיית הבינה המלאכותית, שעושה קפיצה משמעותית מדי כל חודש, ובין אם ע"י המחשוב הקוואנטי, שיגביר את כוח המחשוב לאין ערוך. אין לי ספק, שהטכנולוגיה תמשיך להשפיע על הדרך בה אנו צורכים את השירותים הפיננסיים שלנו. אנחנו כרגולטורים וכמערכת פיננסית עובדים קשה על מנת שנהיה ערוכים לכך, הן בצד של ההזדמנויות שהטכנולוגיה המתפתחת מביאה איתה בעולם הפיננסי והן ביחס לגישה האחראית שצריך לאמץ במקביל, בהיבט של ניהול הסיכונים והגנה על הצרכן.

הגרף שמבטא בצורה הטובה ביותר את השינויים שעברה המערכת הבנקאית בשנים האחרונות, כנגזרת משינוי טעמי הציבור, הוא הגרף שמראה את העלייה המתמשכת בצריכת שירותים בנקאיים בערוצים ישירים, חלף הצריכה שלהם בסניף, כאשר הנתון ליוני 2023 עומד על 89% צריכה באופן ישיר, לעומת 65% לפני 4 שנים, ו-55% כאשר התחלנו למדוד את הנתון לפני 6 שנים.

אני רוצה כעת לעבור למרכיב השני בגיבוש האסטרטגיה, והוא היעדים הפיקוחיים. יעדי הפיקוח על הבנקים נגזרים ממטרת העל או מהחזון של הפיקוח על הבנקים. זה היה ונשאר קידום טובת הציבור. זוהי הפריזמה בה אנו מבצעים את תפקידנו ומקדמים אי אילו תהליכים מקצועיים. גם האחריות של הפיקוח על הבנקים הינה בראש ובראשונה כלפי הציבור, וכל היעדים, המשימות הנגזרות מהם והיעדים בקצה שעושים כל עובדת ועובד בפיקוח על הבנקים באים לשרת מטרה זו של קידום טובת הציבור בהיבט הפיננסי הרחב.

טובת הציבור מושגת באמצעות קידום שני יעדים עיקריים, שהוגדרו גם על ידי המחוקק, וששלובים זה בזה: יציבות והוגנות של המערכת הבנקאית.

שמירה על היציבות של המערכת הבנקאית היא אינטרס ציבורי, שבא להבטיח: (1) את כספי הציבור שנמצאים במערכת הבנקאית – אלו הפיקדונות של כל אחת ואחד מאיתנו; (2) הבטחת שירותים בנקאיים רציפים לציבור בשגרה וגם בשעת חירום; (3) את יכולת הבנקים לשמש כמנגנון יעיל להקצאת מקורות מימון במשק ולתמוך באשראי העסקי והפרטי, כפי שגם נעשה לדוגמה בזמן הקורונה; (4) את המערכת הבנקאית כבסיס למימוש המדיניות המוניטרית ומדיניות היציבות הפיננסית של בנק ישראל.

תחת יעד ההוגנות, אנו שמים לנו למטרה לקדם תרבות הוגנת כלפי הלקוחות, באופן שהשירותים הבנקאיים ינתנו לכלל הלקוחות, בדגש על התאמת השירותים הבנקאיים לסוגי האוכלוסיות השונות ומאפייניהם (אוכלוסייה מבוגרת, עולים חדשים ועוד), ובמגוון ערוצי שירות ותמיכה ברמה גבוהה, שתיתן מענה לצרכי הלקוחות ותתמוך בהם באופן שיוכלו לקבל החלטות מושכלות אודות נכסיהם והתחייבויותיהם הפיננסיות. פועל יוצא של התנהלות הוגנת הוא חיזוק אמון הציבור במערכת הבנקאית ושמירה על יציבותה.

יעד התחרות, בניגוד ליעדים הקודמים, אינו קבוע מפורשות בחקיקה. למעשה, גם בעולם, למעט באנגליה, אין אף רגולטור יציבותי שהוגדר לו יעד של תחרות, וגם באנגליה יעד זה הוגדר בכפיפות ליעד היציבות. אף על פי כן, אנחנו, בפיקוח על הבנקים, החלטנו להגדיר זאת כיעד נוסף, מכיוון שאנו רואים ערך רב וחשיבות בהגברת התחרות במערכת. מערכת בנקאית תחרותית יכולה לתרום לרווחת לקוחות הבנקים, שכן היא יכולה להביא להפחתה במחירי השירותים הבנקאיים, למגוון רחב יותר של מוצרים ושירותים, לתמריץ חיובי לחדשנות ולהתייעלות, להגברת ההכלה הפיננסית, ולשיפור השירות לצרכן ואף להגברת האמון שלו במערכת. מכאן די ברור שיעד התחרות תומך ביעד ההוגנות של הפיקוח, שכן התחרות מחייבת את הגופים הבנקאיים לשים את הלקוח במרכז, לפעול מולו בשקיפות ובהגנות, ולתת לו את הצעת הערך הטובה ביותר עבורו.

נשאלת השאלה היכן עומד יעד התחרות ביחס ליעד היציבות? ראשית אציין כי היציבות הינה תנאי בסיסי גם לקיומה של תחרות. נפילות הבנקים האחרונות בארה"ב הראו זאת בבירור, כאשר פיקדונות ציבור זרמו לבנקים הגדולים שהציעו ריביות נמוכות באופן משמעותי מריביות הפד בארה"ב ומהריביות שהציעו בנקים אחרים. זוהי עדות לתוצאה תחרותית שלילית שנבעה מכשל יציבותי. בנוסף, צריך לזכור

כי יציבות הגופים הבנקאיים נשענת במידה רבה על אמון הציבור במערכת הבנקאית, אמון שגובר ככל שהמערכת הגונה ותחרותית יותר.

כעת ברצוני להרחיב על התפיסה והאסטרטגיה הפיקוחית העדכנית, בהינתן היעדים הפיקוחיים שקבענו והאקו-סיסטם הפיננסי אותו אנו רואים לנגד עינינו.

כדי לעמוד ביעד היציבות, צריך לוודא שהבנקים מזהים את הסיכונים בפעילות הפיננסית והתפעולית שלהם וכי הם מנהלים אותם בצורה נאותה בהתאם להנחיות הפיקוחיות ולסטנדרט הבינלאומי. בנוסף, נדרש לוודא כי הבנקים ערוכים להמשיך ולתפקד גם תחת אירועי קיצון. בשנים האחרונות הדגש הפיקוחי היה ממוקד בסיכונים התפעוליים. סיכוני סייבר וטכנולוגיה עמדו בראש הסיכונים שהוזכרו בסקרים השונים שביצע הפיקוח על הבנקים בקרב נושאי משרה בכירים במערכת הבנקאות. תוצאה זו הייתה אך טבעית לאור תהליך הטרנספורמציה הדיגיטלית שהמערכת הבנקאית עברה. סיכונים אלו ימשיכו ללוות אותנו גם בשנים הבאות, שכן תהליך הטרנספורמציה עוד לא נעצר, והשימוש בטכנולוגיות לכל פעילות עסקית, ניהולית וארגונית רק ימשיך ויגבר. אולם לצד סיכונים אלו, השינויים בסביבה המקרו-כלכלית, בעיקר עליית הריבית ובחלקה גם האינפלציה, מחזירים את הסיכונים הפיננסיים לקדמת הבמה. ראינו זאת באירועי הכשל שהיו בארה"ב לפני כחצי שנה, שם התממשו סיכוני ריבית וסיכוני נזילות. אפתח כעת סוגריים, ואסביר כי קריסת הבנק האמריקאי SVB לפני מספר חודשים, חשפה אותנו לסוג חדש של Run on the Bank – כזה שקורה מיידית, בין היתר בשל מהירות זרימת המידע ברשתות החברתיות ובאמצעים דיגיטליים. ב-SVB נמשכו כ-30% מהפיקדונות תוך שעות בודדות, כאשר צפי המשיכה ליום השני עמד על 62% נוספים שלא בוצעו משום שהבנק נסגר, ובסה"כ כמעט 90% מהכסף ביומיים. תופעות דומות היו גם בסינגי'ר בנק ובפירסט ריפבליק בנק. דרך אגב, באירועי נזילות במשבר הפיננסי הגלובלי לפני 15 שנה, היקף המשיכות היה נמוך בצורה משמעותית והוא נפרס על הרבה יותר ימים. השינויים בסביבה המקרו-כלכלית צפויים להשפיע גם על סיכוני האשראי. עליית הריבית, לאחר כמעט עשור וחצי של מדיניות מוניטרית מרחיבה, תחייב גם את הלווים וגם את המערכת הבנקאית להתאים את עצמם לתנאי השוק החדשים, ועד שההתאמה כאמור תסתיים, הסיכונים צפויים לעלות.

אז היכן יהיו המיקודים הפיקוחיים בכל הקשור לשמירה על יציבות בשנים הקרובות:

ראשית, לוודא שלמערכת הבנקאית חוסן פיננסי מספק ביחס לרמת הסיכונים הפיננסיים וגם באירוע קיצון. חוסן פיננסי מתבטא בעיקר בשמירת כריות גבוהות של הון ונזילות, המסייעים לתאגיד הבנקאי בספיגת הפסדים בלתי צפויים ובעמידה בהתחייבויותיו, גם במקרה של משיכה מוגברת של פיקדונות הציבור או של הפסדי אשראי משמעותיים.

שנית, אנחנו נמשיך לחזק את החוסן התפעולי של המערכת הבנקאית. אנחנו מתכוונים לקדם רגולציה עדכנית בתחום זה בהתאם לסטנדרטים בינלאומיים. נפעל, בשיתוף עם התאגידים הבנקאיים, לחיזוק מוכנות ויכולת המערכת הבנקאית, להתמודד עם הסיכונים המשפיעים על החוסן התפעולי-טכנולוגי ואירועי שיבוש, ולהבטיח המשכיות עסקית בתרחישים שונים.

כמו כן, נמשיך לחזק את יכולות בנק ישראל והפיקוח על הבנקים לפעול בזמן משבר או באירוע כשל במהירות וביעילות על מנת להביא לצמצום הנזק למערכת ולמנוע אפקט הדבקה של בנקים אחרים. בעידן הנוכחי, בו ידיעה בדבר מצבו של בנק מגיעה לידיעת הציבור במהירות ובזמן אמת, ויכולתו להגיב אף היא מתבצעת בזמן אמת, מתחדד הצורך ביכולתו של הפיקוח על הבנקים לפעול באופן מיידית.

כמובן, שהפיקוח על הבנקים ימשיך לפקח גם על קיומו של ממשל תאגידי נאות, קיום מודל עסקי בר קיימא, ובסופו של דבר, נוודא שהבנקים מציינים להוראות השונות של הרגולטור ופועלים בהתאם לסטנדרטים הבינלאומיים.

כדי לעמוד ביעד ההוגנות, נדרש מאיתנו כפיקוח חשיבה שונה וחדשנית ביחס לפיקוח בעולמות התוכן של היציבות, שכן למרות השימוש במילה הוגנות נמצא במערכת הבנקאית בישראל כבר זמן רב,

ודרך אגב גם בעולם, הוא (הוגנות) עדיין מושג שמצריך בחינה מעמיקה כדי לדייק אותו. לדוגמא, האם זה הוגן לגבות עמלה מסוימת או לתת ריבית על פיקדון ללקוח מסויים, כאשר ללקוח אחר בעל מאפיינים דומים יינתנו תנאים טובים יותר? או מה תפקיד הבנקים בהסטה של כספים רבים של לקוחות ששוכבים בעו"ש ללא כל ריבית שניתנת בגינם?

כדי לענות על שאלות אלו, חשוב גם להסתכל על הנתונים – בחודשים האחרונים אנו רואים הסטה משמעותית של כספי עו"ש לפיקדונות הציבור. משקל כספי העו"ש בסך פיקדונות הציבור ירד מ-57% לפני תחילת עליית ריבית בנק ישראל ל-35%. אמנם מדובר בשיפור משמעותי, אך גם הוא גבוה משמעותית מהמספר שהיינו רגילים אליו לפני עולם של ריבית קרובה ל-0. אז משקל כספי העו"ש מסך פיקדונות הציבור עמד על כ-10%. במקביל, אנחנו רואים גם מעבר משמעותי לקרנות הכספיות.

כאשר מסתכלים על שיעור גלגול ריבית בנק ישראל אל הפיקדונות (שיעור התמסורת), רואים שהוא גבוה בפיקדונות מעל 3 חודשים ויחסית נמוך בפיקדונות הקצרים יותר. אחד הכלים שאנחנו משתמשים בו כדי להבין את תפיסת הציבור בנוגע לתחום הפיקדונות הוא סקרים. הסקר האחרון שערכנו הצביע כי הנושאים שמטרידים את הציבור הם העמלות, רמת השירות ולראשונה בשנה האחרונה בא לידי ביטוי גם הריבית הנמוכה על העו"ש. סוגיות אלו ואחרות נמצאות במרכז החשיבה שלנו אגב הצעדים שאנו נוקטים להטמעת תרבות של הוגנות במערכת הבנקאית.

אז היכן יהיו המיקודים הפיקוחיים בכל הקשור להוגנות בשנים הקרובות? אלה יהיו, בין היתר, אותם המקומות בהם, על פי אותם סקרים שאנו מבצעים, ברור פניות ציבור, מידע שמתקבל מהרשתות החברתיות ומקורות מידע שונים, הציבור מלין על תחושת חוסר הוגנות כלפיו מצד הבנקים.

1) בכוונתנו להגביר את הבקרה והאכיפה הצרכנית. במיוחד ביישום הוראות בהן יש דרישה מפורשת להתנהלות שנועדה להיטיב עם הלקוחות. כך לדוגמא, דרישה כי סניפי הבנקים יהיו פתוחים לכלל הלקוחות, גם אלו שלא קבעו תור מראש או לתת מענה טלפוני תוך זמן סביר.

2) בכוונתנו לנקוט במספר צעדים שיובילו לשיפור רמת השירות ללקוחות, וזאת בהמשך להוראה שפרסמנו השנה בנושא ותכנס בתוקף בהדרגה עד שנת 2025. ההוראה קובעת עקרונות על בתחום השירות, לדוגמא, זמינות, תקשורת מול הלקוח והתאמת ערוצי השירות ללקוח, ומתווה דרישות לגיבוש תשתית ארגונית בתוך הבנקים עצמם, שתתמוך בקידום עקרונות אלו לאורך זמן תוך שאיפה לשיפור תמידי.

3) בכוונתנו לפעול לפישוט והגברת השקיפות בעמלות הבנקאיות. הרפורמה האחרונה בתחום העמלות הבנקאיות הייתה לפני 15 שנה, והיא הייתה טובה ונכונה לשעתה. כעת הגיע הזמן לבחון אותה מחדש. בימים אלו אנו בוחנים שינוי בנושא עמלת ניהול תיק ניירות ערך, בין השאר, באמצעות קביעה של עמלה בגין ייעוץ. הדיון שמתקיים בנושא משקף את הרצון שלנו להביא לשקיפות של המידע מול הלקוח, שיבין את השירות, את התשלום ויודא שהוא מקבל ערך בגין התשלום. אגב כך, ללקוח יתאפשר להשוות את הערך שהוא מקבל מנותני שירות שאינם בנקאיים ולמקסם את מצבו בהתאם לצרכיו.

היעד השלישי של הפיקוח על הבנקים הוא יעד התחרות. בדבריי קודם הסברתי מדוע יעד היציבות אינו סותר בהכרח את יעד התחרות, ועדיין ברור שנדרש למצוא את האיזון הנכון בין שמירה על היציבות לבין יעד התחרות. עם זאת, ברור שעצם הגדרת יעד של תחרות, הוא לא עניין של מה בכך, זה בעצם אומר, שאנו, בפיקוח על הבנקים, משלבים בתוכנית העבודה שלנו צעדים שיביאו להמשך הגברת התחרות במערכת הבנקאית והפיננסית בכלל.

אבל בטרם אתאר את המיקודים הפיקוחיים שלנו בתחום התחרות אני רוצה להתייחס לביקורת הקיימת בציבור על הרווחיות הגבוהה של המערכת הבנקאית בשנה האחרונה ועל הטענות שהיא נובעת, בין היתר, מחוסר תחרותיות של המערכת הבנקאית. כבר בפתח הדברים, אציין שאנחנו מאמינים בכלכלת שוק ובקידום צעדים ארוכי טווח להגברת התחרות במערכת הבנקאית. עשינו זאת בשנים האחרונות, נמשיך לעשות זאת גם בשנים שיבואו, ואני מאמין שנמשיך לראות את הפירות מכך גם בעתיד הקרוב.

עלינו להיזהר לא ליפול למלכודת בה אנו זונחים את קידום הצעדים המבניים ארוכי הטווח ונופלים לטיפול נקודתי מתוך תפיסה של כשל שוק בלתי פתיר, בעיקר בכל הקשור להתערבות בתמחור. הסכנה הגדולה שאני רואה בכך, שצעדים קצרי טווח כאלו יתקבעו במערכת ויביאו לכך, שלאף גורם לא תהיה סיבה לקדם תהליכי חדשנות, לשפר את רמת השירות ולהביא ערך לצרכנים, בין היתר על ידי הגברת התחרות.

אז איפה יהיו המיקודים הפיקוחיים בכל הקשור לתחרות בשנים הקרובות:

ראשית כל, אנו תומכים בהמשך הגברת הנגישות למידע פיננסי ולמידע בכלל. מידע הינו חומר הגלם הבסיסי להצעת שירותים פיננסיים ללקוחות. הפיקוח על הבנקים היה מהראשונים להוביל את פתיחת המידע הבנקאי לצדדים שלישיים ואפילו עוד טרם נכנס חוק בנושא. בהתאם למודל הבנקאות הפתוחה, אנחנו מאמינים כי יש לקדם מערכת בה המידע על הלקוחות נגיש בהסכמתם לגופים פיננסיים שונים – וזאת מתוך תפיסה שהמידע על לקוח שייך לו. יש לפעול לקידום עולם פיננסי פתוח, ומעבר לכך, עולם של מידע פתוח. לשם כך, נדרשת פעילות חקיקתית ורגולטורית, שתייעל תהליכי העברת המידע, תביא לרגולציה עקבית בין השחקנים השונים, ותיצור אמון של הלקוחות באקו-סיסטם הפתוח. הפיקוח על הבנקים מאמין שנדרש לקבוע אסטרטגיה ברמת המדינה בנושא, לרבות בהיבטים של חינוך פיננסי, הגנה על המידע, הגנה על פרטיות ועוד. בטווח הבינוני יש לפעול לקביעת סטנדרט אחיד למערכת הפיננסית וכן להמשיך ולעודד את השימושיות במערכת הבנקאות הפתוחה. אנחנו עדיין בתחילתו של התהליך, מספרי השימוש במגמת עלייה, מספר הלקוחות שנתנו את הסכמתם לשימוש בבנקאות הפתוחה נכון לסוף הרבעון השלישי של 2023 עומד כבר על מעל 180,000, וכולל העברת מידע מהבנקים ומחברות כרטיסי האשראי. מספר פניות ה-API (בעצם המספר של בקשות לגישה למידע) מתקרב נכון לחודש נובמבר לכ-80 מיליון פניות בחודש.

בנוסף, אנחנו פועלים רבות על מנת להגביר את השקיפות לגבי המחירים של המוצרים הבנקאיים ויכולת ההשוואה בין הבנקים השונים. לאחרונה, בנק ישראל העלה את אתר קו המשווה, שנותן מידע פרטני על גובה ריביות על מוצרים בנקאיים ברמת מאד מפורטת ולפי בנקים שונים. זה מגביר את המודעות של הציבור לתחום ולאפשרויות שעומדות בפניו, וכן מנגיש את המידע גם לצדדים שלישיים שרוצים לסייע ללקוחות, הן בעולם האשראי והן בעולם הפיקדונות. בנוסף, אנחנו מקדמים הוראה שתחייב בנקים לפרסם באתר האינטרנט שלהם בכל רגע נתון את הריבית שהם משלמים לסט מוגדר מראש של פיקדונות. מדובר בפיקדונות הנפוצים ביותר, ולקוח יוכל לראות בכל רגע נתון מה הריבית שהוא יקבל בכל בנק על הפיקדון המוצע. מידע כזה, יאפשר ללקוחות להשוות בצורה טובה יותר את המחיר שהם יקבלו בכל בנק. במקביל הוא יוכל להביא להתפתחות של מתווכים שיאספו את המידע עבור הציבור וימליצו לו היכן כדאי לו לשים את כספו.

כמו כן, הפיקוח על הבנקים ימשיך לפעול להסרת חסמי כניסה רגולטוריים, תשתיתיים ואחרים כך שתתאפשר כניסה של בנקים חדשים נוספים למערכת. אנחנו מאמינים כי לבנקים חדשים ייתכן מודל עסקי בעל ערך לצרכנים ולתחרות ויש לעודד כניסתם לפעילות במערכת הפיננסית בישראל. בשנים האחרונות הפיקוח על הבנקים פעל להקל על הדרישות שלו מבנקים חדשים, ויש אפילו הוראה ייעודית לנושא. עם זאת, עדיין קיימים חסמים, חלקם בחקיקה וחלקם ברגולציה, שמקשים על גופים הרוצים לפעול כבנק, לדוגמא, מגבלות על פעילות נישיתית או היקף שירותים מוגבל של בנק חדש.

אנחנו בוחנים את הנושא, גם מתוך הניסיון שצברנו עד כה, גם מול שחקנים רלוונטיים וגם מול הניסיון הבינלאומי, ומתכוונים לנקוט בצעדים שיאפשרו לגופים פיננסיים קיימים לשדרג את עצמם לפעילות ליבה בנקאית, תחת רישיון בנקאי, שיותאם לפעילות המבוקשת ולרמת הסיכון בפעילות של אותו תאגיד. בהקשר זה ובאופן טבעי, חברות כרטיסי האשראי הן מועמדות בולטות להפוך לגופים בנקאיים. קבלת רישיון בנקאי תאפשר להן לגייס פיקדונות מהציבור ובכך להוזיל את עלות המקורות, כך שיכולת התחרות שלהן הן בצד האשראי והן בצד הפיקדונות תגבר. לצד זה חשוב להבהיר, שאין מקום למציאות בה גוף מגייס פיקדונות מהציבור ונותן אשראי מתוך פיקדונות אלו, אך לא פועל תחת רישיון בנקאי ורגולציה בנקאית מתאימה, בעיקר בכל הקשור לניהול סיכונים פיננסיים יציבותיים בדגש על סיכוני

נזילות, וסיכונים תפעוליים שעלולים להשפיע על יציבותם. אין לזה אח ורע בעולם ומציאות כזו עלולה להוות מדרון חלקלק שיעמיד בסיכון את יציבותה של המערכת הפיננסית ואת כספי הציבור בקרות אירוע משברי.

יתרה על כך, אנחנו חושבים שיש לפעול להרחבת תחומי ומגוון הפעילות של שחקנים פיננסיים קיימים ושחקנים פיננסיים חדשים. הכוונה, הינה בעיקר להתאים את החקיקה ואת המדיניות הפיקוחית כך שגופים פיננסיים יוכלו להתחרות בינם לבין עצמם בשלל תחומי פעילות. באופן פרטני, אם נתייחס כעת למערכת הבנקאית, יש לבחון מחדש את המגבלות על העיסוקים המותרים לבנקים. המגבלות צריכות להיות מותאמות לסוג הפעילות ולניגודי העניינים, ככל שישנם, עם פעילות אחרת, אך לא אסורות באופן קטגורי, וכמובן גם בהלימה לסטנדרט הבינלאומי בנושא. הרחבת תחומי ומגוון הפעילות של הבנקים אינה באה לידי ביטוי רק בעולמות העיסוקים אלא גם באפשרויות לשיתוף פעולה עם שחקנים פיננסיים אחרים. בעולם בו התחרות בין השחקנים הינה על תשומת לב הלקוח, שיתופי פעולה בין השחקנים יש בהם כדי ליצור ערך כולל גבוה ללקוח, שאף בנק לא יכול לספק באופן עצמאי. דרך אגב, בהתאם למודלים השונים שאנו רואים שמתפתחים בעולם.

לסיכום, כדי לממש את החזון שלנו, יש לפיקוח על הבנקים עבודה רבה וחשובה. ידינו מלאות ואנחנו מתכוונים לעבוד עם כל השותפים שלנו, בממשלה, רגולטורים, נציגי ציבור, כדי לקדם את האסטרטגיה הפיקוחית שלנו וזאת כדי לשרת את הציבור נאמנה.

תודה רבה